

KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) 2022/804,**16. veebruar 2022,****millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/1011, määrates kindlaks korra, mille kohaselt Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve võtab meetmeid teatavate võrdlusaluste haldurite üle järelevalve tegemisel****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2016. aasta määrust (EL) 2016/1011, mis käsitleb indekseid, mida kasutatakse võrdlusalustena finantsinstrumentide ja -lepingute puhul või investeerimisfondide tootluse mõõtmiseks, ning millega muudetakse direktiive 2008/48/EÜ ja 2014/17/EL ning määrust (EL) nr 596/2014, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 48i lõiget 10,

ning arvestades järgmist:

- (1) Vastavalt määruse (EL) 2016/1011 artiklitele 48f ja 48 g on Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvel (edaspidi „ESMA“) õigus määrata tema järelevalve alla kuuluvate võrdlusaluste halduritele teatavatel tingimustel trahve ja perioodilisi karistusmaksseid. Määruse (EL) 2016/1011 artikli 48i lõikega 10 on ette nähtud, et komisjon peab täpsustama kõnealuste trahvide või perioodiliste karistusmaksete määramise õiguse kasutamise korda, sealhulgas kaitseõigust, trahvide või perioodiliste karistusmaksete sissenõudmist ning karistuste määramise ja täitmisele pööramise aegumistähtaegu.
- (2) Kui ESMA leiab, et on tõsiseid märke selliste asjaolude võimaliku olemasolu kohta, mis võivad kujutada endast tema järelevalve all olevate võrdlusaluste haldurite suhtes kohaldatavate määruse (EL) 2016/1011 artiklis 42 sätestatud nõuete üht või mitut rikkumist, määrab ESMA juhtumi uurimiseks ESMA raames sõltumatu uurija. Pärast oma töö lõpetamist peaks uurija edastama ESMA-le täieliku toimiku. Uurija järeldustest teavitamine ja nendele vastamise võimalus on kaitseõiguse lahutamatu osa. Seepärast tuleks uurimisel isikut uurija järeldustest teavitada ning tal peaks olema võimalus nendele järeldustele mõistliku aja jooksul vastata. Tuleks näha ette, et uurimisel isikut võib abistada tema valitud nõustaja. Uurija peaks enne uurimisel isiku esitatud arvamuse esitamist ESMA-le kaaluma, kas uurimistulemuste kokkuvõtet on vaja muuta.
- (3) ESMA peaks hindama uurija esitatud toimiku täielikkust, tuginedes dokumentide loetelule. Tagamaks, et uurimisel isik suudab enne trahvide või järelevalvemeetmete kohta lõpliku otsuse vastuvõtmist oma kaitse korralikult ette valmistada, peaks ESMA tagama, et talle antakse võimalus esitada täiendavaid kirjalikke märkusi.
- (4) Tagamaks, et uurimisel isik teeb uurimise käigus koostööd, peaks ESMA-l olema võimalik võtta teatavaid sunnimeetmeid. Kui ESMA on teinud otsuse, millega nõutakse isikult rikkumise lõpetamist, või on palunud esitada täieliku teabe või täielikud dokumendid, andmed või muu materjali või on teinud otsuse kohapealse kontrolli läbiviimise kohta, võib ta määrata perioodilised karistusmaksed, et sundida uurimisel isikut tehtud otsust täitma. Enne perioodiliste karistusmaksete määramist peaks ESMA andma asjaomasele isikule võimaluse esitada kirjalik arvamus.
- (5) Kuna uurija teeb oma tööd sõltumatult, ei tohiks tema koostatud toimik olla ESMA jaoks siduv. Tagamaks, et uurimisel isik saaks oma kaitset piisavalt ette valmistada juhul, kui ESMA ei nõustu uurija järeldustega, tuleks teda teavitada ja talle tuleks anda võimalus vastata.

⁽¹⁾ ELT L 171 29.6.2016, lk 1.

- (6) Tagamaks, et uurimisalune isik saaks oma kaitset piisavalt ette valmistada juhul, kui ESMA nõustub täielikult või osaliselt uurija järeldustega, tuleks teda teavitada ja tal peaks olema võimalus vastata.
- (7) Õigust ärakuulamisele tuleks kaaluda vajadusega, et ESMA võtaks konkreetsetel asjaoludel kiireloomulisi meetmeid. Kui on põhjendatud võtta kiireloomulisi meetmeid vastavalt määruse (EL) 2016/1011 artiklile 48e, ei tohiks uurimisaluse isiku õigus ärakuulamisele takistada ESMA-l kiireloomuliste meetmete võtmist. Sellistel juhtudel tuleks uurimisaluse isiku õigus ärakuulamisele tagada võimalikult kiiresti pärast otsuse tegemist. Sellest hoolimata peaks menetlus andma uurimisalusele isikule õiguse olla uurija poolt ära kuulatud.
- (8) ESMA õigust määrata perioodilisi karistumakseid tuleks kasutada kaitseõigust nõuetekohaselt arvesse võttes ja seda ei tohiks teha vajalikust kauem. Kui ESMA teeb otsuse perioodilise karistumakse määramise kohta, peaks asjaomasele isikule seega olema võimalus olla ärakuulatud ning mis tahes karistumakse ei peaks enam kuuluma tasumisele alates hetkest, mil asjaomane isik täidab ESMA korralduse, millega see on seotud.
- (9) ESMA ja uurija koostatud toimikud sisaldavad teavet, mis on asjaomasele isikule kohtu- või haldusmenetluse ettevalmistamiseks hädavajalik. Pärast seda, kui uurimisalune isik on saanud uurijalt või ESMA-lt teate uurimistulemuste kohta, peaks isikul olema õigus tutvuda toimikuga tingimusel, et võetakse arvesse teiste isikute õigustatud huvi kaitsta oma ärisaladusi. Toimiku dokumentide kasutamine peaks olema lubatud üksnes kohtu- või haldusmenetlustes, mis on seotud määruse (EL) 2016/1011 artikli 42 kohaste rikkumistega.
- (10) Nii trahvide ja perioodiliste karistumaksete määramise õigust kui ka trahvide ja perioodiliste karistumaksete täitmisele pööramise õigust tuleks kasutada mõistliku aja jooksul ning seepärast tuleks nende suhtes kohaldada aegumistähtaega. Järjepidevuse huvides tuleks trahvide või perioodiliste karistumaksete määramise ja täitmisele pööramise aegumistähtaegade puhul võtta arvesse kehtivaid liidu õigusakte, mida kohaldatakse järelevalve alla kuuluvate üksuste puhul karistuste määramise ja täitmisele pööramise suhtes, ning ESMA kogemusi selliste õigusaktide kohaldamisel. Selleks et ESMA saaks tagada kogutud trahvide ja perioodiliste karistumaksete hoidmise, peaks ESMA hoiustama need intressi kandvatel kontodel, mis on avatud üksnes konkreetse trahvi või konkreetsete perioodiliste karistumaksete jaoks, mille eesmärk on lõpetada konkreetne rikkumine. Eelarve konservatiivsuse huvides peaks ESMA kandma summad komisjonile üle alles siis, kui otsused on lõplikud, kuna edasikaebamisõigus on ammendunud või aegunud.
- (11) Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2021/168^(?) võib liidus kasutada kolmanda riigi võrdlusaluseid üleminekuperioodil, mida on pikendatud 2023. aastani, ilma et asjaomased haldurid peaksid taotlema samaväärsust, tunnustamist või kinnitamist. Kõnealuse üleminekuperioodi jooksul on liidus tunnustamine kolmandates riikides asuvate võrdlusaluste haldurite jaoks vabatahtlik kord, mis näitab, et nende võrdlusalused jäävad liidus kasutamiseks kättesaadavaks ka pärast üleminekuperioodi lõppu. Seepärast tuleks sellise perioodi jooksul kohaldada trahve käsitlevaid sätteid üksnes selliste kolmandates riikides asuvate haldurite suhtes, kes on vabatahtlikult taotlenud tunnustamist enne määrusega (EL) 2021/168 kehtestatud üleminekuperioodi lõppu, ja kui asjaomane riiklik pädev asutus või ESMA on neid tunnustanud.
- (12) ESMA-le antud uute järelevalvevolituste sujuva kohaldamise tagamiseks peaks käesolev määrus jõustuma võimalikult kiiresti,

^(?) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. veebruari 2021. aasta määrus (EL) 2021/168, millega muudetakse määrust (EL) 2016/1011 seoses teatavate kolmandate riikide hetke vahetuskursi võrdlusaluste väljaarvamise ja määramise kohaldamisalast ning asendusvõrdlusaluste määramisega teatavatele võrdlusalustele, mille väljaandmine on lõpetamisel, ning millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012 (ELT L 49, 12.2.2021, lk 6).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „kriitilise tähtsusega võrdlusalus“ – määruse (EL) 2016/1011 artikli 20 lõike 1 punktide a ja c kohane kriitilise tähtsusega võrdlusalus;
- 2) „kolmanda riigi võrdlusalus“ – võrdlusalus, mille haldur asub väljaspool liitu.

Artikkel 2

Uurija läbiviidava rikkumismenetluse kord

1. Pärast määruse (EL) 2016/1011 artikli 42 lõike 1 punktis a loetletud võimalike rikkumiste uurimise lõpuleviimist ja enne toimiku esitamist ESMA-le teavitab kõnealuse määruse artikli 48i lõikes 1 osutatud uurija uurimisalust isikut kirjalikult uurimistulemustest ja annab talle võimaluse esitada lõike 3 kohaselt kirjaliku arvamuse. Uurimistulemuste kokkuvõttes esitatakse asjaolud, mis võivad kujutada endast ühte või mitut määruse (EL) 2016/1011 VI jaotises sätestatud nõuete rikkumist, sealhulgas hinnang kõnealuste rikkumiste laadi ja raskusastme kohta, võttes arvesse kõnealuse määruse artikli 48e lõikes 2 sätestatud kriteeriume.
2. Uurimistulemuste kokkuvõttes määratakse mõistlik tähtaeg, mille jooksul saab uurimisalune isik esitada oma kirjaliku arvamuse. Muude kui artiklis 5 osutatud uurimiste puhul on see tähtaeg vähemalt neli nädalat. Pärast nimetatud tähtaja möödumist laekunud kirjalikku arvamust ei ole uurija kohustatud arvesse võtma.
3. Uurimisalune isik võib kirjalikus arvamuses esitada asjaolusid, mida ta peab oma kaitse seisukohast oluliseks, ning peab võimaluse korral lisama esitatud asjaolusid tõendavad dokumendid. Uurimisalune isik võib teha ettepaneku, et uurija kuulaks ära teised isikud, kes võivad tõendada uurimisaluse isiku arvamuses esitatud asjaolusid.
4. Uurija võib samuti kutsuda uurimisaluse isiku, kellele uurimistulemuste kokkuvõtte on adresseeritud, asja arutamisele suulisel istungil. Uurimisalust isikut võib abistada tema valitud nõustaja. Suulised istungid ei ole avalikud.

Artikkel 3

ESMA rikkumismenetluse kord seoses trahvide ja järelevalvemeetmetega

1. Kõiki nõutud andmeid sisaldav toimik, mille uurija esitab ESMA-le, peab sisaldama järgmisi dokumente:
 - uurimistulemuste kokkuvõtte ja selle ära kiri, mis on adresseeritud võrdlusaluse haldurile või uurimisalusele isikule;
 - võrdlusaluse halduri või uurimisaluse isiku esitatud kirjalike arvamuste ära kiri;
 - toimunud suulise istungi protokoll.
2. Kui toimik on puudulik, esitab ESMA uurijale põhjendatud taotluse täiendavate dokumentide saamiseks.
3. Kui ESMA leiab, et uurija uurimistulemuste kokkuvõttes kirjeldatud asjaolud ei kujuta endast määruse (EL) 2016/1011 VI jaotises loetletud nõuete rikkumist, otsustab ta uurimise lõpetada ja teavitab sellest otsusest uurimisalust isikut.

4. Kui ESMA ei nõustu uurija uurimistulemustega, esitab ta uurimisalusele isikule uue uurimistulemuste kokkuvõtte. Uurimistulemuste kokkuvõttes määratakse tähtjaks vähemalt neli nädalat, mille jooksul võib uurimisalune isik esitada oma kirjaliku arvamuse. Pärast nimetatud tähtaja möödumist laekunud kirjalikku arvamust ei ole ESMA kohustatud arvesse võtma otsuse tegemisel rikkumise olemasolu ja järelevõtmemeetmete kohta ning trahvi määramisel vastavalt määruse (EL) 2016/1011 artiklitele 48e ja 48f.

5. Kui ESMA nõustub uurija uurimistulemustega osaliselt või täielikult, teavitab ta sellest uurimisalust isikut. Sellise teatega kehtestatakse tähtaeg, mis on vähemalt kaks nädalat, kui ESMA nõustub kõigi uurimistulemustega, ja vähemalt neli nädalat, kui ESMA ei nõustu kõigi uurimistulemustega, ja mille jooksul võib uurimisalune isik esitada oma kirjaliku arvamuse. Pärast nimetatud tähtaja möödumist laekunud kirjalikku arvamust ei ole ESMA kohustatud arvesse võtma otsuse tegemisel rikkumise olemasolu ja järelevõtmemeetmete kohta ning trahvi määramisel vastavalt määruse (EL) 2016/1011 artiklitele 48e ja 48f.

6. ESMA võib kutsuda uurimisaluse isiku, kellele uurimistulemuste kokkuvõtte on adresseeritud, asja arutamisele suulisel istungil. Uurimisalust isikut võib abistada tema valitud nõustaja. Suulised istungid ei ole avalikud.

7. Kui ESMA on otsustanud, et uurimisalune isik on toime pannud määruse (EL) 2016/1011 VI jaotises sätestatud nõuete rikkumise(d), ja on vastu võtnud otsuse trahvi määramise kohta vastavalt kõnealuse määruse artiklile 48f, teatab ta viivitamata sellest otsusest uurimisalusele isikule.

Artikkel 4

ESMA rikkumismenetluste kord seoses perioodiliste karistusmakssetega

1. Enne määruse (EL) 2016/1011 artikli 48g kohaselt perioodilise karistusmaks määramise kohta otsuse tegemist esitab ESMA menetlusalusele isikule uurimistulemuste kokkuvõtte, märkides selles ära perioodilise karistusmaks määramise põhjused ning perioodilise karistusmaks summa iga päeva kohta, mil nõudeid ei täideta. Uurimistulemuste kokkuvõttes määratakse tähtjaks, mille jooksul võib menetlusalune isik esitada oma kirjaliku arvamuse, vähemalt neli nädalat. Pärast nimetatud tähtaja möödumist laekunud kirjalikku arvamust ei ole ESMA kohustatud perioodiliste karistusmakssete kohta otsuse tegemisel arvesse võtma.

2. Kui võrdlusaluse haldur või isik, kelle suhtes kohaldatakse määruse (EL) 2016/1011 artikli 48b lõikes 1 osutatud menetlust, on täitnud määruse (EL) 2016/1011 artikli 48g lõikes 1 osutatud asjakohase otsuse nõuded, ei saa talle perioodilist karistusmaksset enam määrata.

3. ESMA määratud perioodilise karistusmaks otsuses peab olema esitatud otsuse õiguslik alus ja põhjused, perioodilise karistusmaks summa ja maksmise alguskuupäev.

4. ESMA võib kutsuda menetlusaluse isiku suulisele istungile. Menetlusalust isikut võib abistada tema valitud nõustaja. Suulised istungid ei ole avalikud.

Artikkel 5

Järelevõtmemeetmeid käsitlevate vaheotsuste tegemise kord

1. Erandina artikli 3 lõigetest 4, 5 ja 6 ning artikli 4 lõigetest 1 ja 4 kohaldatakse käesolevas artiklis sätestatud menetlust, kui ESMA võtab vastu vaheotsuseid vastavalt määruse (EL) 2016/1011 artikli 48j lõike 1 teisele lõigule.

2. Kui ESMA on otsustanud, et uurimisalune isik on toime pannud määruse (EL) 2016/1011 VI jaotises sätestatud nõuete rikkumise, ja on vastu võtnud vaheotsuse järelevõtmemeetmete kehtestamise kohta vastavalt määruse (EL) 2016/1011 artiklile 48e, teatab ta viivitamata sellest vaheotsusest isikule, kelle suhtes vaheotsus on tehtud.

ESMA määrab tähtjaks, mille jooksul võib isik, kelle suhtes on tehtud vaheotsus, esitada vaheotsuse kohta kirjaliku arvamuse, vähemalt neli nädalat. Pärast kõnealust kuupäeva laekunud kirjalikke arvamusi ei ole ESMA kohustatud arvesse võtma.

Taotluse korral annab ESMA isikule, kelle suhtes on tehtud vaheotsus, juurdepääsu toimikule. Toimiku dokumente, millele on antud juurdepääs, kasutatakse ainult määruse (EL) 2016/1011 kohaldamisega seotud kohtu- või haldusmenetluses.

ESMA võib kutsuda isiku, kelle suhtes on tehtud vaheotsus, suulisele istungile. Isikut, kelle suhtes on tehtud vaheotsus, võib abistada tema valitud nõustaja. Suulised istungid ei ole avalikud.

3. ESMA teeb lõpliku otsuse võimalikult kiiresti pärast vaheotsuse vastuvõtmist.

Kui ESMA leiab pärast selle isiku ärakuulamist, kelle suhtes on tehtud vaheotsus, et kõnealune isik on toime pannud määruse (EL) 2016/1011 VI jaotises sätestatud nõude rikkumise, võtab ta vastu kinnitava otsuse, millega kehtestatakse üks või mitu määruse (EL) 2016/1011 artiklis 48e sätestatud järelevalvemeedet. ESMA teavitab sellest otsusest viivitamata isikut, kelle suhtes on tehtud vaheotsus.

4. Kui ESMA võtab vastu lõpliku otsuse, mis ei kinnita vaheotsust, loetakse vaheotsus kehtetuks.

Artikkel 6

Juurdepääs toimikule ja dokumentide kasutamine

1. Taotluse korral annab ESMA toimikule juurdepääsu uurimiselusele isikule, kellele uurija või ESMA on saatnud uurimistulemuste kokkuvõtte. Juurdepääs antakse pärast uurimistulemuste kokkuvõttest teatamist.

2. Lõikes 1 osutatud isik kasutab toimiku dokumente, millele on antud juurdepääs, ainult määruse (EL) 2016/1011 kohaldamisega seotud kohtu- või haldusmenetluses.

Artikkel 7

Trahvide ja perioodiliste karistusmaksete määramise aegumistähtajad

1. Võrdlusaluste haldurite ja muude uurimiseluste isikute trahvide ja perioodiliste karistusmaksete suhtes kohaldatakse viieaastast aegumistähtaega.

2. Lõikes 1 osutatud aegumistähtaega arvestatakse alates rikkumise toimepanekule järgnevast päevast. Jätkuvate või korduvate rikkumiste puhul arvestatakse aegumistähtaega alates rikkumise lõpetamise päevast.

3. Mis tahes meetmed, mida ESMA või ESMA taotlusel tegutsev riiklik pädev asutus võtab määruse (EL) 2016/1011 artikli 48m kohaselt seoses määruse (EL) 2016/1011 VI jaotise kohase rikkumise uurimise või menetlusega, katkestavad trahvide ja perioodiliste karistusmaksete määramise aegumistähtaja. Aegumistähtaeg katkeb selle kuupäeva seisuga, mil meetmest teatatakse võrdlusaluse haldurile või isikule, kelle suhtes toimub uurimine seoses määruse (EL) 2016/1011 rikkumisega.

4. Iga lõikes 3 osutatud katkestuse korral hakatakse aegumistähtaega uuesti arvestama. Aegumistähtaeg möödub hiljemalt päeval, mil kahekorde aegumistähtajaga võrdne ajavahemik lõpeb, ilma et ESMA oleks määranud trahvi või perioodilist karistusmaksset. Kõnealune ajavahemik pikeneb aja võrra, mille jooksul aegumine oli lõike 5 kohaselt peatunud.

5. Trahvi ja perioodilise karistumakse määramise aegumine peatub seniks, kuni ESMA otsus läbib apellatsiooninõukogu menetluse, nagu on osutatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1095/2010⁽³⁾ artiklis 60, ja Euroopa Liidu Kohtu menetluse vastavalt määruse (EL) 2016/1011 artiklile 48k.

Artikkel 8

Karistuste täitmisele pööramise puhul kohaldatavad aegumistähtajad

1. ESMA-l on õigus määruse (EL) 2016/1011 artiklite 48e ja 48 g kohaselt tehtud otsuseid täitmisele pöörata viie aasta jooksul.
2. Lõikes 1 osutatud aegumisperioodi hakatakse arvestama alates otsuse jõustumisele järgnevast päevast.
3. Karistuste täitmisele pööramise aegumise periood katkeb:
 - a) ESMA teatega menetluselusele isikule otsusest, millega muudetakse tema trahvi või perioodilise karistumakse algset summat;
 - b) ESMA poolt võetava või vastavalt määruse (EL) 2016/1011 artiklile 48m ESMA taotlusel tegutseva riikliku pädeva asutuse võetava meetmega, mille eesmärk on tagada trahvi või perioodilise karistumakse maksmine või maksetingimuste täitmine.
4. Iga lõikes 3 osutatud katkestuse korral hakatakse aegumistähtaega uuesti arvestama.
5. Karistuste täitmisele pööramise aegumise periood peatub seniks, kuni:
 - a) on antud aega maksmiseks;
 - b) maksekohustuse täitmine on peatatud ajaks, mil ESMA otsuse vaatab läbi apellatsiooninõukogu määruse (EL) nr 1095/2010 artikli 60 kohaselt ning Euroopa Liidu Kohus määruse (EL) 2016/1011 artikli 48k kohaselt.

Artikkel 9

Trahvide ja perioodiliste karistumaksete kogumine

1. ESMA kogutud trahvid ja perioodilised karistumaksud kantakse kuni nende lõplikuks muutumiseni intressi kandvale kontole, mille avab ESMA. Kui ESMA kogub paralleelselt mitu trahvi ja perioodilist karistumakset, tagab ESMA, et need kantakse eri kontodele või allkontodele. Trahve ja perioodilisi karistumakseid ei kanta ESMA eelarvesse ega kajastata eelarveliste summadena.
2. Kui ESMA on teinud kindlaks, et trahvid või perioodilised karistumaksud on pärast kõigi edasikaebamisõiguste ammendumist muutunud lõplikuks, kannab ta kõnealused summad koos võimalike intressidega komisjonile üle. Kõnealused summad kantakse seejärel liidu eelarve tuludesse.
3. ESMA esitab komisjonile korrapäraselt aruande määratud trahvide ja perioodiliste karistumaksete summade ning nende staatuse kohta.

Artikkel 10

Jõustumine ja kohaldamise alguskuupäev

Käesolev määrus jõustub ja seda hakatakse kohaldama kolmandal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1095/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Väärtipaberiturujärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/77/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 84).

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 16. veebruar 2022

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN
